

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/211/186/95

KANDYDOWANIE W WYBORACH PREZYDENCCKICH WYSOKICH URZĘDNIKÓW PAŃSTWOWYCH

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, GRUDZIEŃ '95

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

W ostatnich tygodniach życie publiczne w naszym kraju w dużej mierze podporządkowane było wyborom prezydenckim. Kontrowersyjnym problemem związanym z kampanią wyborczą było między innymi kandydowanie w wyborach prezesa Narodowego Banku Polskiego Hanny Gronkiewicz-Waltz, rzecznika praw obywatelskich Tadeusza Zielińskiego i prezesa Sądu Najwyższego Adama Strzembosza. Pojawiały się opinie, iż może to wpłynąć na działalność kierowanych przez nich instytucji i w związku z tym osoby te, podejmując decyzje o kandydowaniu, powinny ustąpić ze swoich stanowisk. Po I turze wyborów pojawiły się natomiast spekulacje dotyczące dalszego sprawowania funkcji przez Hannę Gronkiewicz-Waltz i Tadeusza Zielińskiego. Problemy te były na początku listopada¹ po raz drugi tematem sondażu CBOS.

Po I turze głosowania, podobnie jak na początku września², największe grupy badanych były zdania, że kandydowanie w wyborach Hanny Gronkiewicz-Waltz, Tadeusza Zielińskiego oraz Adama Strzembosza nie miało wpływu na działalność kierowanych przez nich instytucji. Ponad jedna czwarta ankietowanych nie wypowiedziała się w tej kwestii (tab. 1, 2 i 3). Warto też zauważyć, że dość wczesne wycofanie się Adama Strzembosza z kandydowania w wyborach spowodowało zapewne, że w jego przypadku najwięcej osób nie potrafiło zająć stanowiska.

Tabela 1 w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, udział w kampanii wyborczej prezesa Narodowego Banku Polskiego Hanny Gronkiewicz-Waltz wpłynął (wpływie) czy też nie wpłynął (wpływie) na działalność kierowanej przez nią instytucji?	Wskazania respondentów według terminów badań	
	wrzesień '95	listopad '95
Tak, wpłynął (wpływie) pozytywnie	15	9
Tak, wpłynął (wpływie) negatywnie	23	24
Nie, nie miał wpływu	36	41
Trudno powiedzieć	26	26

¹ Badanie "Aktualne problemy i wydarzenia" (66), 9-12 listopada '95, reprezentatywna próba losowa dorosłych mieszkańców Polski (N=1254).

² Por. komunikat CBOS "Apolityczność najwyższych urzędów państwowych w wyborach prezydenckich", wrzesień '95.

Tabela 2 w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, udział w kampanii wyborczej rzecznika praw obywatelskich Tadeusza Zielińskiego wpłynął (wpłynie) czy też nie wpłynął (wpłyne) na działalność kierowanej przez niego instytucji?	Wskazania respondentów według terminów badań	
	wrzesień '95	listopad '95
Tak, wpłynął (wpłyne) pozytywnie	13	11
Tak, wpłynął (wpłyne) negatywnie	17	14
Nie, nie miał wpływu	44	48
Trudno powiedzieć	26	27

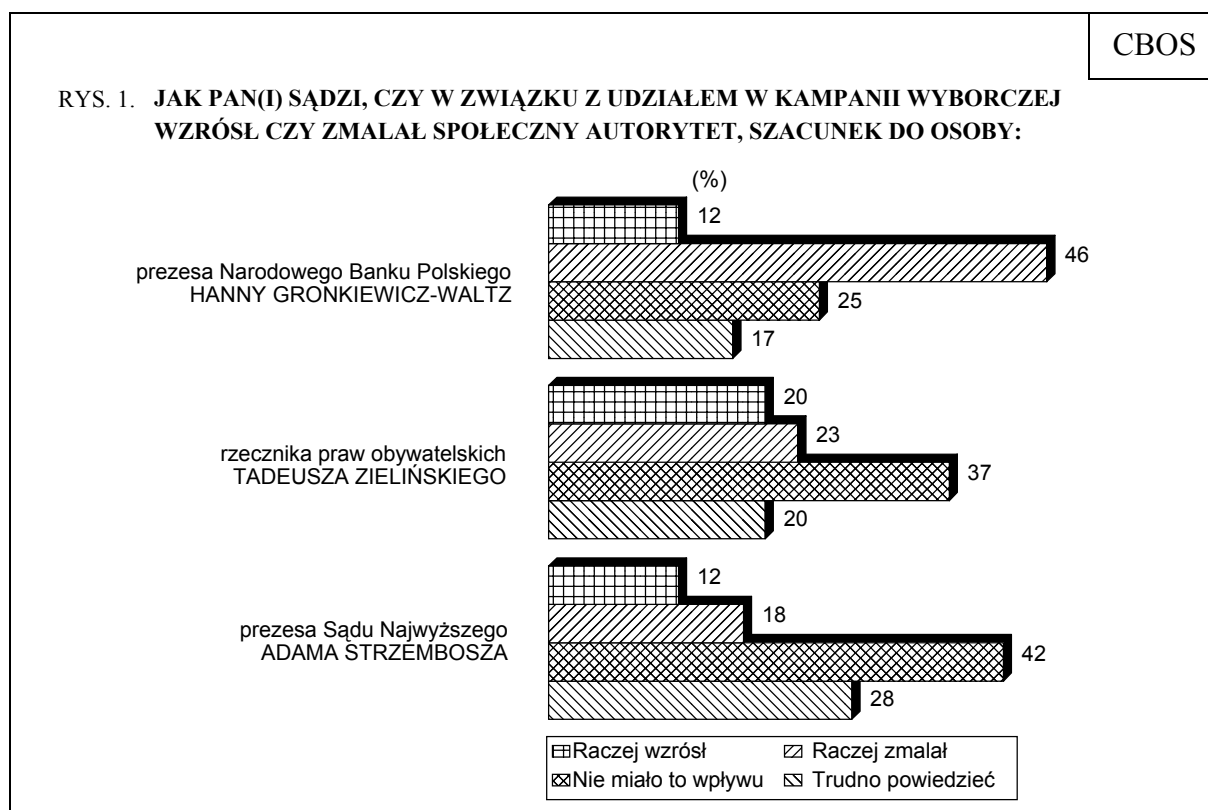
Tabela 3 w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, udział w kampanii wyborczej prezesa Sądu Najwyższego Adama Strzembosza wpłynął (wpłyne) czy też nie wpłynął (wpłyne) na działalność kierowanej przez niego instytucji?	Wskazania respondentów według terminów badań	
	wrzesień '95	listopad '95
Tak, wpłynął (wpłyne) pozytywnie	11	7
Tak, wpłynął (wpłyne) negatywnie	20	12
Nie, nie miał wpływu	40	49
Trudno powiedzieć	29	32

Podobnie jak we wrześniu, opinie o negatywnym wpływie udziału w kampanii wyborczej Hanny Gronkiewicz-Waltz, Tadeusza Zielińskiego i Adama Strzembosza na działalność kierowanych przez nich, ważnych i z założenia apolitycznych, instytucji najczęściej formułują badani legitymujący się wyższym wykształceniem³ (odpowiednio 41%, 33% i 24%). Z taką oceną częściej niż inni zgadzają się także przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji (odpowiednio 44%, 32% i 22%).

Udział w kampanii wyborczej oprócz wpływu na działalność kierowanej przez kandydata instytucji mógł także zmienić społeczny odbiór jego osoby. Zdaniem ankietowanych, kandydowanie w wyborach miało największy wpływ na zmniejszenie się społecznego autorytetu Hanny Gronkiewicz-Waltz, najmniejszy zaś - na autorytet Adama Strzembosza.

³ Por. tabele aneksowe.

Także w tej kwestii szczególny krytycyzm wykazują osoby najlepiej wykształcone. Spośród badanych z wykształceniem wyższym ponad dwie trzecie uważa, iż w związku z udziałem w kampanii wyborczej zmalał społeczny szacunek dla Hanny Gronkiewicz-Waltz. W przypadku rzecznika praw obywatelskich i prezesa Sądu Najwyższego opinie takie podziela znacznie mniejsza część tej kategorii ankietowanych (odpowiednio 31% i 23%), choć nadal są one wśród nich częstsze niż w innych grupach.

Jak już wspomniano, kandydowanie w wyborach prezydenckich prezesa NBP, rzecznika praw obywatelskich i prezesa Sądu Najwyższego, zdaniem największej grupy badanych, nie miało wpływu na działalność kierowanych przez nich instytucji, pomimo istniejącego ryzyka utraty przez nie niezależności politycznej. Nie może więc dziwić fakt, iż w społeczeństwie - podobnie jak we wrześniu - najczęstszy jest także pogląd, że nie było konieczne, aby osoby te, biorąc udział w kampanii wyborczej, ustąpiły ze swych stanowisk. Przeciwnych opinii jest najwięcej w przypadku Hanny Gronkiewicz-Waltz (tab. 4, 5 i 6).

Tabela 4 w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, prezes Narodowego Banku Polskiego Hanna Gronkiewicz-Waltz startując w wyborach prezydenckich	Wskazania respondentów według terminów badań	
	wrzesień '95	listopad '95
- powinna była ustąpić ze stanowiska	34	37
- nie było to konieczne	47	47
Trudno powiedzieć	19	16

Tabela 5 w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, rzecznik praw obywatelskich Tadeusz Zieliński startując w wyborach prezydenckich	Wskazania respondentów według terminów badań	
	wrzesień '95	listopad '95
- powinien był ustąpić ze stanowiska	28	27
- nie było to konieczne	52	56
Trudno powiedzieć	20	17

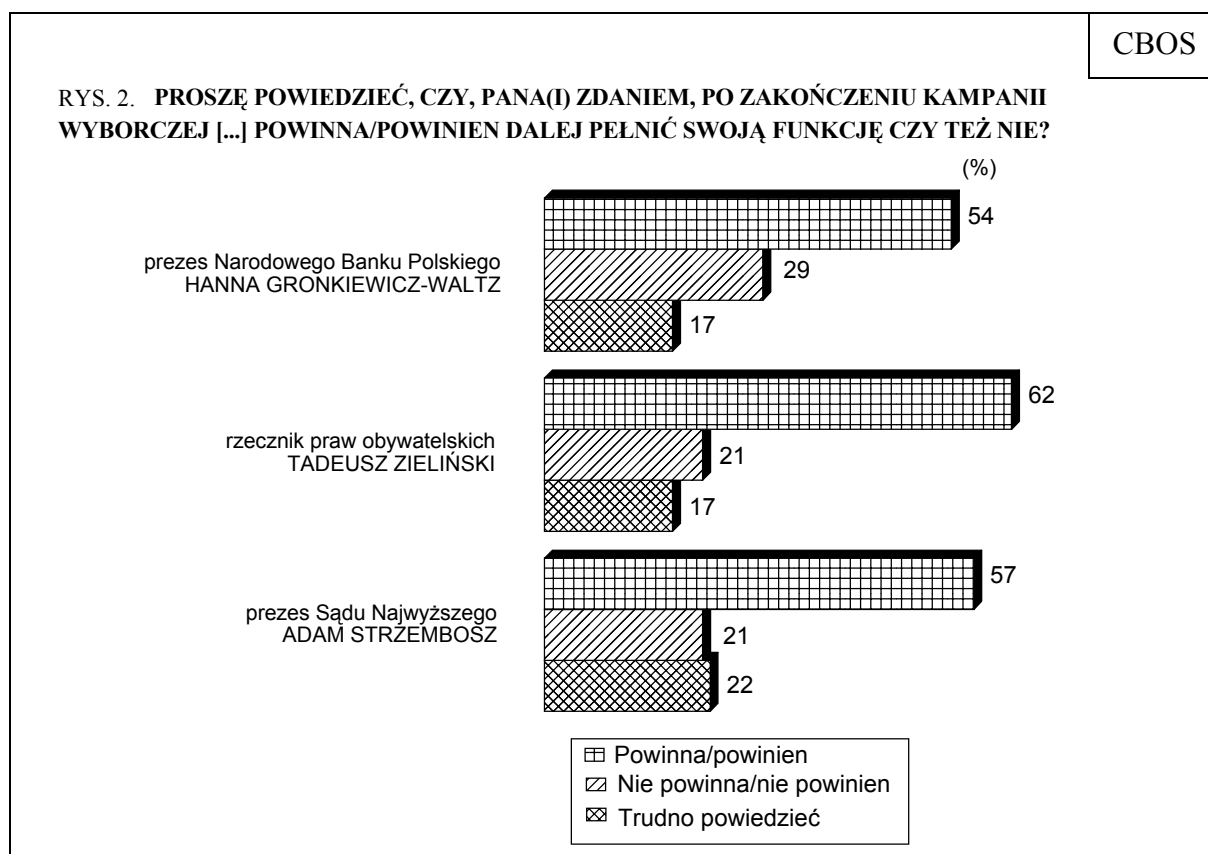
Tabela 6 w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, prezes Sądu Najwyższego Adam Strzembosz startując w wyborach prezydenckich	Wskazania respondentów według terminów badań	
	wrzesień '95	listopad '95
- powinien był ustąpić ze stanowiska	33	29
- nie było to konieczne	45	51
Trudno powiedzieć	22	20

Podobnie jak w poprzednich kwestiach, najbardziej wyrobione opinie w tej sprawie mają badani z wyższym wykształceniem. W grupie tej ponad połowa sądzi, iż nie było konieczne, aby prezes NBP, rzecznik praw obywatelskich i prezes Sądu Najwyższego, kandydując w wyborach prezydenckich ustąpili ze swych stanowisk (odpowiednio 52%, 61% i 55%), choć w przypadku Hanny Gronkiewicz-Waltz niewiele mniej osób jest przeciwnego zdania (46%).

Warto także zauważyć, iż ponad połowa respondentów uważa, że po zakończeniu kampanii wyborczej osoby te powinny dalej pełnić swoje funkcje (odpowiednio 54%, 62% i 57%). Jest to kolejny dowód na to, że społeczeństwo w zasadzie nie dostrzegło nic niewłaściwego w politycznym zaangażowaniu urzędników państwowych, którzy powinni zachowywać neutralność.

We wszystkich grupach społeczno-demograficznych dominują zwolennicy pozostania na dotychczasowych stanowiskach Tadeusza Zielińskiego i Adama Strzembosza. W przypadku Hanny Gronkiewicz-Waltz jest podobnie; wyjątek stanowią prywatni przedsiębiorcy, wśród których przeważają zwolennicy jej odejścia. Warto zauważyć, że w tej grupie badanych większość jest także zdania, że prezes NBP powinna była ustąpić ze stanowiska w momencie startu w wyborach prezydenckich.

Sympatie polityczne a stosunek do kandydowania w wyborach wysokich urzędników państwowych

Sympatie polityczne ankietowanych, których wyrazem są deklaracje o identyfikowaniu się z określonymi poglądami politycznymi⁴, wpływają przede wszystkim na opinie dotyczące

⁴ Por. tabele aneksowe.

Hanny Gronkiewicz-Waltz i Tadeusza Zielińskiego. Podobnie jak we wrześniu '95, można dostrzec nieco bardziej negatywny stosunek do kandydowania przez NBP wśród osób identyfikujących się z lewicą, a w przypadku rzecznika praw obywatelskich - wśród badanych deklarujących prawicowe poglądy polityczne. Brak takich zależności w przypadku Adama Strzembosza można zapewne tłumaczyć jego wczesną rezygnacją z udziału w wyborach prezydenckich.

Opinie respondentów o wpływie udziału w kampanii wyborczej Hanny Gronkiewicz-Waltz, Tadeusza Zielińskiego i Adama Strzembosza na działalność kierowanych przez nich instytucji, a także poglądy na temat ich ewentualnej rezygnacji ze stanowiska w momencie podjęcia decyzji co do kandydowania oraz dalszego pełnienia przez nich swych funkcji nie zależą od opcji politycznych, wyrażanych przez deklaracje głosowania w następnych wyborach parlamentarnych. Warto jednak zauważyć, że wpływ udziału w kampanii wyborczej na zmniejszenie się społecznego autorytetu szefów ważnych i z założenia apolitycznych instytucji najczęściej dostrzegają potencjalni wyborcy Unii Wolności i Unii Pracy (odpowiednio: w przypadku Hanny Gronkiewicz-Waltz - 63% i 60%, Tadeusza Zielińskiego - 40% i 36%, Adama Strzembosza po 29%).

Poglądy ankietowanych w kwestiach związanych z działalnością polityczną osób pełniących kierownicze funkcje w apolitycznych instytucjach są zróżnicowane w zależności od tego, na kogo oddali oni głos w I turze wyborów prezydenckich. Poparcie 5 listopada Hanny Gronkiewicz-Waltz wiąże się z częstszymi opiniami o pozytywnym wpływie udziału w kampanii jej i Adama Strzembosza na działalność kierowanych przez nich instytucji (odpowiednio 29% i 22%) oraz ich osobisty autorytet (odpowiednio 30% i 25%). W tym drugim przypadku można to zapewne tłumaczyć faktem, iż Adam Strzembosz, rezygnując z udziału w wyborach, poparł kandydaturę pani prezes. Analogicznie, elektorat Tadeusza Zielińskiego często wyraża takie przekonanie w przypadku jego urzędu (35%) oraz osoby (48%).

Podobnie, przeciwnikami opinii o konieczności rezygnacji ze stanowiska prezesa NBP i prezesa Sądu Najwyższego, w związku z podjęciem decyzji o kandydowaniu w wyborach, są najczęściej wyborcy Hanny Gronkiewicz-Waltz (odpowiednio 75% i 71%), a w przypadku rzecznika praw obywatelskich jego własny elektorat (86%). Opcje polityczne badanych,

wyrażające się w głosowaniu w I turze wyborów prezydenckich, nie mają wpływu na ich stosunek do dalszego pełnienia funkcji przez Hannę Gronkiewicz-Waltz, Tadeusza Zielińskiego i Adama Strzembosza.

Opinie o różnych kwestiach, wynikających z kandydowania w wyborach prezydenckich wysokich urzędników państwowych, wiążą się⁵ także z deklarowanym przez badanych zaufaniem do tych osób⁶. Ankietowani deklarujący brak zaufania do Hanny Gronkiewicz-Waltz najczęściej są zdania, że jej kandydowanie miało negatywny wpływ na działalność NBP (42%) i jej osobisty autorytet (70%), zgadzają się też, że w momencie podjęcia decyzji o udziale w wyborach powinna była ustąpić ze stanowiska (56%), natomiast po wyborach nie powinna dalej pełnić swojej funkcji (45%). Podobne zależności występują w przypadku opinii o Tadeuszu Zielińskim (odpowiednio 46%, 57%, 57% i 44%).

Podobnie jak we wrześniu br. należy stwierdzić, że większości Polaków nie razi polityczne zaangażowanie osób zajmujących kluczowe stanowiska w instytucjach, które z założenia nie powinny kierować się doraźnymi interesami politycznymi. Temat ten jest szczególnie abstrakcyjny dla respondentów słabiej wykształconych. Wydaje się także, że wskazania na zmniejszenie się społecznego autorytetu tych osób, w związku z ich udziałem w wyborach prezydenckich (dotyczy to zwłaszcza Hanny Gronkiewicz-Waltz), mają większy związek z brakiem sukcesu w wyborach, niż dostrzeżeniem w ich postępowaniu złamania pewnych zasad.

---

⁵ V Cramera od 0.14 do 0.25.

⁶ Por. komunikat CBOS "Zaufanie do polityków w listopadzie '95", listopad '95.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. włocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Czy, Pana(i) zdaniem, udział w kampanii wyborczej prezesa Narodowego Banku Polskiego **Hanny Gronkiewicz-Waltz** wpłynął czy też nie wpłynął na działalność kierowanej przez nią instytucji? 1 - Tak, wpłynął pozytywnie; 2 - Tak, wpłynął negatywnie; 3 - Nie, nie miał wpływu (%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	9	24	41	26	1252
Płeć					
Mężczyźni	9	27	44	20	593
Kobiety	9	20	39	32	659
Wiek					
do 24 lat	21	16	47	16	171
25-34	10	23	42	26	225
35-44	7	29	43	20	282
45-54	9	26	41	24	206
55-64	5	26	44	24	164
65 lat i więcej	4	19	31	47	204
Miejsce zamieszkania					
Wieś	8	21	39	31	473
Miasto do 20 tys.	6	26	44	24	150
od 21 do 100 tys.	10	24	40	25	251
101-500 tys.	11	26	42	21	247
501 tys. i więcej mieszk.	9	24	48	19	131
Region					
Północny	9	25	37	29	157
Zachodni	9	23	48	19	144
Środkowozachodni	6	27	41	26	182
Środkowy	9	22	43	26	228
Wschodni	13	20	32	35	130
Południowo-wschodni	8	26	40	26	204
Południowo-zachodni	11	22	45	23	207
Wykształcenie					
Podstawowe	6	16	36	42	427
Zasadnicze zawodowe	11	21	45	23	356
Średnie	11	30	44	14	380
Wyższe	5	41	38	15	89
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	4	44	40	12	74
Prac. umysł. niż. szczebla	9	36	38	17	102
Pracownicy fiz. - umysł.	15	20	49	16	57
Robotnicy wykwalifikowani	15	21	46	18	154
Robotnicy niewykwalifik.	2	21	50	26	71
Rolnicy	4	23	50	23	79
Prywatni przedsiębiorcy	10	29	44	18	45
Bierni zawodowo					
Renciści	7	23	33	38	163
Emeryci	4	25	37	33	245
Uczniowie i studenci	22	12	51	15	66
Bezrobotni	12	21	38	28	103
Gospodynie domowe i inni	12	10	41	36	95
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	8	28	41	23	125
Sektor państwowy	8	27	45	20	146
Sektor prywatny	12	28	46	14	208
Spółdzielczość	9	30	52	9	27
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 125 zł	11	20	40	29	177
125 - 199	9	21	44	26	167
200 - 274	7	22	38	33	326
275 - 324	12	24	35	28	175
325 i powyżej	9	30	46	15	349
Ocena własnych war. mater.					
Złe	9	22	40	29	477
Średnie	8	23	41	27	564
Dobre	12	28	45	15	210
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	11	14	45	30	70
Raz w tygodniu	10	21	41	28	706
Kilka razy w roku	7	30	40	23	335
W ogóle nie uczestniczy	10	30	41	19	140
Poglądy polityczne					
Lewica	8	33	39	20	240
Centrum	11	22	48	19	334
Prawica	10	25	46	19	401
Trudno powiedzieć	6	16	29	48	277

Tabela 2. Czy, Pana(i) zdaniem, udział w kampanii wyborczej rzecznika praw obywatelskich **Tadeusza Zielińskiego** wpłynął czy też nie wpłynął na działalność kierowanej przez niego instytucji? 1 - Tak, wpłynął pozytywnie; 2 - Tak, wpłynął negatywnie; 3 - Nie, nie miał wpływu (%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	12	14	48	27	1252
Płeć					
Mężczyźni	12	17	51	20	593
Kobiety	11	11	45	33	659
Wiek					
do 24 lat	17	9	52	21	171
25-34	11	15	48	25	225
35-44	11	16	53	21	282
45-54	13	18	46	23	206
55-64	11	12	51	26	164
65 lat i więcej	6	12	36	46	204
Miejsce zamieszkania					
Wieś	10	13	43	34	473
Miasto do 20 tys.	16	13	51	21	150
od 21 do 100 tys.	9	15	49	27	251
101-500 tys.	14	16	48	22	247
501 tys.i więcej mieszk.	13	14	58	16	131
Region					
Północny	12	18	42	29	157
Zachodni	13	15	54	18	144
Środkowozachodni	7	14	52	27	182
Środkowy	8	13	50	29	228
Wschodni	12	10	40	37	130
Południowo-wschodni	13	16	45	26	204
Południowo-zachodni	16	12	48	24	207
Wykształcenie					
Podstawowe	8	10	39	43	427
Zasadnicze zawodowe	11	12	52	25	356
Średnie	16	16	54	14	380
Wyższe	12	33	43	11	89
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	15	32	44	10	74
Prac.umysł.niż.szczebła	15	15	50	20	102
Pracownicy fiz.- umysł.	11	13	59	17	57
Robotnicy wykwalifikowani	18	12	49	21	154
Robotnicy niewykwalifik.	2	6	53	39	71
Rolnicy	8	10	59	23	79
Prywatni przedsiębiorcy	4	27	56	12	45
Bierni zawodowo					
Renciści	11	16	35	38	163
Emeryci	10	13	44	33	245
Uczniowie i studenci	23	15	45	17	66
Bezrobotni	7	14	52	27	103
Gospodynie domowe i inni	13	5	49	34	95
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	15	16	45	24	125
Sektor państwowy	15	12	52	20	146
Sektor prywatny	10	19	52	18	208
Spółdzielczość	8	8	65	19	27
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 125 zł	10	12	47	31	177
125 - 199	9	14	45	32	167
200 - 274	12	12	45	30	326
275 - 324	15	14	46	25	175
325 i powyżej	13	17	53	17	349
Ocena własnych war. mater.					
Złe	11	13	45	31	477
Średnie	11	14	48	27	564
Dobre	14	17	52	17	210
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	7	7	52	33	70
Raz w tygodniu	12	12	48	28	706
Kilka razy w roku	10	18	45	26	335
W ogóle nie uczestniczy	15	16	48	21	140
Poglądy polityczne					
Lewica	18	12	53	18	240
Centrum	13	13	52	22	334
Prawica	8	19	52	21	401
Trudno powiedzieć	9	9	33	49	277

Tabela 3. Czy, Pana(i) zdaniem, udział w kampanii wyborczej prezesa Sądu Najwyższego **Adama Strzembosza** wpłynął czy też nie wpłynął na działalność kierowanej przez niego instytucji? 1 - Tak, wpłynął pozytywnie; 2 - Tak, wpłynął negatywnie; 3 - Nie, nie miał wpływu (%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	7	12	49	32	1252
Płeć					
Mężczyźni	6	16	52	26	593
Kobiety	7	9	46	38	659
Wiek					
do 24 lat	9	9	52	30	171
25-34	8	8	52	32	225
35-44	5	15	53	27	282
45-54	8	18	48	26	206
55-64	6	13	50	31	164
65 lat i więcej	4	10	36	50	204
Miejsce zamieszkania					
Wieś	5	10	45	39	473
Miasto do 20 tys.	6	12	52	30	150
od 21 do 100 tys.	7	11	53	29	251
101-500 tys.	6	15	49	30	247
501 tys.i więcej mieszk.	11	19	48	22	131
Region					
Północny	6	13	46	35	157
Zachodni	8	14	53	26	144
Środkowozachodni	6	16	48	31	182
Środkowy	5	12	50	33	228
Wschodni	9	9	38	44	130
Południowo-wschodni	9	13	48	31	204
Południowo-zachodni	5	10	54	31	207
Wykształcenie					
Podstawowe	4	9	40	48	427
Zasadnicze zawodowe	8	11	54	28	356
Średnie	8	15	53	24	380
Wyższe	8	24	52	16	89
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	6	22	57	15	74
Prac.umysł.niż.szczebla	3	21	50	26	102
Pracownicy fiz.- umysł.	8	7	58	27	57
Robotnicy wykwalifikowani	9	10	54	27	154
Robotnicy niewykwalifik.	0	6	54	40	71
Rolnicy	2	7	59	32	79
Prywatni przedsiębiorcy	4	23	50	23	45
Bierni zawodowo					
Renciści	6	15	34	44	163
Emeryci	6	13	44	36	245
Uczniowie i studenci	10	8	55	27	66
Bezrobotni	9	12	52	28	103
Gospodynie domowe i inni	11	4	42	44	95
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	9	14	50	27	125
Sektor państwowy	6	14	56	24	146
Sektor prywatny	4	16	54	26	208
Spółdzielczość	0	9	55	35	27
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 125 zł	8	9	45	39	177
125 - 199	7	13	46	34	167
200 - 274	5	12	47	36	326
275 - 324	5	15	50	30	175
325 i powyżej	8	14	54	24	349
Ocena własnych war. mater.					
Złe	7	12	44	37	477
Średnie	6	13	49	32	564
Dobre	8	11	58	23	210
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	1	5	57	37	70
Raz w tygodniu	8	10	50	32	706
Kilka razy w roku	4	16	47	33	335
W ogóle nie uczestniczy	8	18	42	32	140
Poglądy polityczne					
Lewica	6	13	52	29	240
Centrum	6	14	56	24	334
Prawica	9	12	52	27	401
Trudno powiedzieć	4	9	33	54	277

Tabela 4. Jak Pan(i) sądzi, czy w związku z udziałem w kampanii wyborczej wzrósł czy zmalał społeczny autorytet, szacunek do osoby prezesa Narodowego Banku Polskiego **Hanny Gronkiewicz-Waltz**? 1 - Raczej wzrósł; 2 - Raczej zmalał; 3 - Nie miało to wpływu (%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	12	46	25	17	1252
Płeć					
Mężczyźni	10	52	27	12	593
Kobiety	14	41	24	22	659
Wiek					
do 24 lat	23	40	26	10	171
25-34	14	41	31	13	225
35-44	8	54	27	11	282
45-54	9	50	26	15	206
55-64	10	50	21	20	164
65 lat i więcej	9	37	19	34	204
Miejsce zamieszkania					
Wieś	13	42	24	21	473
Miasto do 20 tys.	13	47	27	13	150
od 21 do 100 tys.	11	48	25	17	251
101-500 tys.	11	50	26	13	247
501 tys.i więcej mieszk.	13	50	24	14	131
Region					
Północny	14	49	23	14	157
Zachodni	13	42	32	14	144
Środkowozachodni	9	48	29	13	182
Środkowy	13	43	23	22	228
Wschodni	16	41	23	21	130
Południowo-wschodni	11	53	17	19	204
Południowo-zachodni	9	44	32	15	207
Wykształcenie					
Podstawowe	10	39	23	28	427
Zasadnicze zawodowe	12	42	32	14	356
Średnie	14	52	24	9	380
Wyższe	10	68	16	6	89
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	12	69	13	6	74
Prac.umysł.niż.szczebla	5	63	23	9	102
Pracownicy fiz.- umysł.	10	51	29	10	57
Robotnicy wykwalifikowani	13	42	30	14	154
Robotnicy niewykwalifik.	6	31	40	23	71
Rolnicy	11	45	28	16	79
Prywatni przedsiębiorcy	3	67	27	2	45
Bierni zawodowo					
Renciści	14	39	23	24	163
Emeryci	8	46	20	26	245
Uczniowie i studenci	29	37	23	10	66
Bezrobotni	18	42	27	12	103
Gospodynie domowe i inni	16	35	28	21	95
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	11	62	19	8	125
Sektor państwowy	8	48	33	11	146
Sektor prywatny	10	51	26	13	208
Spółdzielczość	0	44	37	19	27
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 125 zł	16	39	26	19	177
125 - 199	14	39	24	23	167
200 - 274	12	44	26	18	326
275 - 324	13	44	24	19	175
325 i powyżej	9	58	24	9	349
Ocena własnych war. mater.					
Złe	14	40	26	20	477
Średnie	10	48	24	18	564
Dobre	11	55	25	9	210
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	5	44	26	24	70
Raz w tygodniu	13	41	27	18	706
Kilka razy w roku	11	53	22	14	335
W ogóle nie uczestniczy	11	52	23	15	140
Poglądy polityczne					
Lewica	9	56	26	8	240
Centrum	15	49	24	11	334
Prawica	11	49	27	12	401
Trudno powiedzieć	12	28	22	38	277

Tabela 5. Jak Pan(i) sądzi, czy w związku z udziałem w kampanii wyborczej wzrósł czy zmalał społeczny autorytet, szacunek do osoby rzecznika praw obywatelskich **Tadeusza Zielińskiego**? 1 - Raczej wzrósł; 2 - Raczej zmalał; 3 - Nie miało to wpływu

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	20	23	37	20	1252
Płeć					
Mężczyźni	21	26	38	15	593
Kobiety	19	20	35	26	659
Wiek					
do 24 lat	31	14	36	19	171
25-34	21	23	38	17	225
35-44	14	31	39	16	282
45-54	21	23	39	17	206
55-64	23	21	36	20	164
65 lat i więcej	13	22	30	35	204
Miejsce zamieszkania					
Wieś	17	24	32	27	473
Miasto do 20 tys.	26	22	37	15	150
od 21 do 100 tys.	18	24	36	22	251
101-500 tys.	23	19	41	17	247
501 tys.i więcej mieszk.	21	24	45	10	131
Region					
Północny	25	22	33	20	157
Zachodni	21	23	42	14	144
Środkowozachodni	22	27	36	15	182
Środkowy	18	26	34	22	228
Wschodni	24	17	30	29	130
Południowo-wschodni	17	26	33	23	204
Południowo-zachodni	15	18	47	20	207
Wykształcenie					
Podstawowe	13	22	33	31	427
Zasadnicze zawodowe	18	21	42	19	356
Średnie	28	24	35	13	380
Wyższe	21	31	41	7	89
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	28	28	36	8	74
Prac.umysł.niż.szczebla	22	30	38	11	102
Pracownicy fiz.- umysł.	12	31	34	22	57
Robotnicy wykwalifikowani	18	17	45	20	154
Robotnicy niewykwalifik.	12	24	39	24	71
Rolnicy	20	21	38	21	79
Prywatni przedsiębiorcy	8	38	46	7	45
Bierni zawodowo					
Renciści	20	22	31	26	163
Emeryci	18	22	35	25	245
Uczniowie i studenci	37	14	28	20	66
Bezrobotni	24	21	39	16	103
Gospodynie domowe i inni	18	21	35	26	95
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	21	29	37	13	125
Sektor państwowy	19	22	44	15	146
Sektor prywatny	15	25	41	19	208
Spółdzielczość	18	27	31	24	27
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 125 zł	17	23	36	24	177
125 - 199	18	23	30	29	167
200 - 274	21	22	36	21	326
275 - 324	19	25	37	19	175
325 i powyżej	24	24	39	13	349
Ocena własnych war. mater.					
Złe	19	21	38	22	477
Średnie	19	24	36	21	564
Dobre	25	26	35	15	210
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	13	25	30	32	70
Raz w tygodniu	21	21	37	21	706
Kilka razy w roku	16	29	36	19	335
W ogóle nie uczestniczy	24	17	43	16	140
Poglądy polityczne					
Lewica	24	24	42	9	240
Centrum	23	22	38	16	334
Prawica	19	28	37	16	401
Trudno powiedzieć	14	15	29	42	277

Tabela 6. Czy, Pana(i) zdaniem, startując w wyborach prezydenckich, prezes Narodowego Banku Polskiego **Hanna Gronkiewicz-Waltz**:
1 - powinna była ustąpić ze stanowiska; 2 - nie było to konieczne

	(%)			
	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	37	47	17	1252
Płeć				
Mężczyźni	42	45	13	593
Kobiety	32	48	20	659
Wiek				
do 24 lat	31	62	7	171
25-34	35	53	12	225
35-44	40	43	17	282
45-54	42	45	13	206
55-64	40	43	16	164
65 lat i więcej	30	36	34	204
Miejsce zamieszkania				
Wieś	34	43	23	473
Miasto do 20 tys.	36	53	10	150
od 21 do 100 tys.	37	44	19	251
101-500 tys.	40	49	11	247
501 tys. i więcej mieszk.	37	55	7	131
Region				
Północny	32	56	13	157
Zachodni	41	44	14	144
Środkowo-zachodni	39	44	17	182
Środkowy	33	48	19	228
Wschodni	32	49	19	130
Południowo-wschodni	39	45	16	204
Południowo-zachodni	39	43	18	207
Wykształcenie				
Podstawowe	31	43	27	427
Zasadnicze zawodowe	38	49	13	356
Średnie	40	48	12	380
Wyższe	46	52	3	89
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	50	47	3	74
Prac. umysł. niż. szczebla	35	50	15	102
Pracownicy fiz. - umysł.	29	60	10	57
Robotnicy wykwalifikowani	37	52	11	154
Robotnicy niewykwalifik.	33	51	17	71
Rolnicy	34	46	20	79
Prywatni przedsiębiorcy	63	31	6	45
Bierni zawodowo				
Renciści	36	36	28	163
Emeryci	36	41	23	245
Uczniowie i studenci	38	58	4	66
Bezrobotni	34	53	13	103
Gospodynie domowe i inni	28	50	22	95
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	37	52	10	125
Sektor państwowy	39	46	15	146
Sektor prywatny	42	52	7	208
Spółdzielczość	36	42	22	27
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 125 zł	30	51	19	177
125 - 199	35	42	23	167
200 - 274	36	46	18	326
275 - 324	36	49	16	175
325 i powyżej	44	45	11	349
Ocena własnych war. mater.				
Złe	35	46	19	477
Średnie	37	47	16	564
Dobre	39	49	12	210
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	34	43	23	70
Raz w tygodniu	36	46	18	706
Kilka razy w roku	40	48	12	335
W ogóle nie uczestniczy	36	50	14	140
Poglądy polityczne				
Lewica	41	48	11	240
Centrum	39	51	9	334
Prawica	42	45	12	401
Trudno powiedzieć	21	42	36	277

Tabela 7. Czy, Pana(i) zdaniem, startując w wyborach prezydenckich, rzecznik praw obywatelskich **Tadeusz Zieliński**: 1 - powinien być ustąpić ze stanowiska; 2 - nie było to konieczne (%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	27	56	17	1252
Płeć				
Mężczyźni	29	58	12	593
Kobiety	24	54	22	659
Wiek				
do 24 lat	20	73	7	171
25-34	26	58	16	225
35-44	31	54	15	282
45-54	29	57	14	206
55-64	30	53	17	164
65 lat i więcej	21	43	35	204
Miejsce zamieszkania				
Wieś	25	49	25	473
Miasto do 20 tys.	22	67	11	150
od 21 do 100 tys.	28	55	17	251
101-500 tys.	29	59	13	247
501 tys.i więcej mieszk.	30	64	7	131
Region				
Północny	19	65	16	157
Zachodni	33	52	15	144
Środkowozachodni	30	51	19	182
Środkowy	26	55	19	228
Wschodni	25	55	20	130
Południowo-wschodni	27	54	19	204
Południowo-zachodni	25	60	14	207
Wykształcenie				
Podstawowe	21	49	30	427
Zasadnicze zawodowe	27	61	12	356
Średnie	31	58	11	380
Wyższe	35	61	5	89
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier.,inteligencja	35	59	6	74
Prac.umysł.niż.szczębla	28	58	14	102
Pracownicy fiz.- umysł.	20	72	7	57
Robotnicy wykwalifikowani	28	61	11	154
Robotnicy niewykwalifik.	21	64	15	71
Rolnicy	19	59	21	79
Prywatni przedsiębiorcy	51	46	3	45
Bierni zawodowo				
Renciści	25	47	27	163
Emeryci	25	50	25	245
Uczniowie i studenci	23	69	9	66
Bezrobotni	32	53	15	103
Gospodynie domowe i inni	21	55	24	95
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	26	63	11	125
Sektor państwowy	27	61	12	146
Sektor prywatny	32	60	8	208
Spółdzielczość	30	53	17	27
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 125 zł	23	54	23	177
125 - 199	29	50	21	167
200 - 274	25	55	19	326
275 - 324	23	61	16	175
325 i powyżej	32	57	11	349
Ocena własnych war. mater.				
Złe	27	53	21	477
Średnie	26	57	17	564
Dobre	28	60	12	210
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	29	47	24	70
Raz w tygodniu	25	56	19	706
Kilka razy w roku	30	56	14	335
W ogóle nie uczestniczy	26	59	15	140
Poglądy polityczne				
Lewica	24	66	9	240
Centrum	28	60	11	334
Prawica	34	54	13	401
Trudno powiedzieć	16	45	39	277

Tabela 8. Proszę powiedzieć, czy, Pana(i) zdaniem, po zakończeniu kampanii wyborczej prezes Narodowego Banku Polskiego **Hanna Gronkiewicz-Waltz** powinna dalej pełnić swoją funkcję?
(%)

	Powinna	Nie powinna	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	54	29	17	1252
Płeć				
Mężczyźni	52	34	14	593
Kobiety	56	24	20	659
Wiek				
do 24 lat	71	22	7	171
25-34	58	28	14	225
35-44	56	33	11	282
45-54	49	33	18	206
55-64	51	28	21	164
65 lat i więcej	42	25	34	204
Miejsce zamieszkania				
Wieś	52	25	23	473
Miasto do 20 tys.	61	29	10	150
od 21 do 100 tys.	50	30	20	251
101-500 tys.	52	37	12	247
501 tys. i więcej mieszk.	66	25	9	131
Region				
Północny	55	31	14	157
Zachodni	51	28	21	144
Środkowozachodni	49	34	17	182
Środkowy	55	22	23	228
Wschodni	46	32	21	130
Południowo-wschodni	50	37	13	204
Południowo-zachodni	67	20	12	207
Wykształcenie				
Podstawowe	48	24	28	427
Zasadnicze zawodowe	58	29	13	356
Średnie	58	32	10	380
Wyższe	50	36	14	89
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	51	36	12	74
Prac.umysł.niż.szczębla	57	32	11	102
Pracownicy fiz.- umysł.	59	30	11	57
Robotnicy wykwalifikowani	56	32	11	154
Robotnicy niewykwalifik.	50	31	19	71
Rolnicy	48	33	20	79
Prywatni przedsiębiorcy	40	53	7	45
Bierni zawodowo				
Renciści	43	28	29	163
Emeryci	50	25	24	245
Uczniowie i studenci	78	19	3	66
Bezrobotni	63	25	12	103
Gospodynie domowe i inni	65	17	17	95
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	59	26	15	125
Sektor państwowy	58	29	14	146
Sektor prywatny	47	44	9	208
Spółdzielczość	62	27	11	27
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 125 zł	58	23	19	177
125 - 199	54	28	18	167
200 - 274	51	27	22	326
275 - 324	62	26	12	175
325 i powyżej	51	36	13	349
Ocena własnych war. mater.				
Złe	53	27	20	477
Średnie	55	28	17	564
Dobre	56	34	10	210
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	52	22	25	70
Raz w tygodniu	53	28	19	706
Kilka razy w roku	54	32	14	335
W ogóle nie uczestniczy	59	29	12	140
Poglądy polityczne				
Lewica	51	38	10	240
Centrum	61	26	12	334
Prawica	55	33	12	401
Trudno powiedzieć	47	18	36	277

Tabela 9. Proszę powiedzieć, czy, Pana(i) zdaniem, po zakończeniu kampanii wyborczej rzecznik praw obywatelskich **Tadeusz Zieliński** powinien dalej pełnić swoją funkcję? (%)

	Powinien	Nie powinien	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	62	21	17	1252
Płeć				
Mężczyźni	61	26	14	593
Kobiety	63	17	21	659
Wiek				
do 24 lat	73	18	9	171
25-34	65	20	14	225
35-44	60	24	16	282
45-54	61	23	16	206
55-64	63	19	19	164
65 lat i więcej	50	19	31	204
Miejsce zamieszkania				
Wieś	58	19	23	473
Miasto do 20 tys.	66	24	10	150
od 21 do 100 tys.	59	20	20	251
101-500 tys.	62	26	12	247
501 tys. i więcej mieszk.	75	16	8	131
Region				
Północny	60	25	15	157
Zachodni	63	18	19	144
Środkowo-zachodni	60	23	17	182
Środkowy	61	16	23	228
Wschodni	58	23	20	130
Południowo-wschodni	62	26	13	204
Południowo-zachodni	68	17	15	207
Wykształcenie				
Podstawowe	53	18	29	427
Zasadnicze zawodowe	63	22	15	356
Średnie	69	21	10	380
Wyższe	69	28	3	89
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	68	26	6	74
Prac. umysł. niż. szczebla	71	19	9	102
Pracownicy fiz. - umysł.	61	23	16	57
Robotnicy wykwalifikowani	65	19	16	154
Robotnicy niewykwalifik.	53	26	21	71
Rolnicy	53	23	24	79
Prywatni przedsiębiorcy	53	33	14	45
Bierni zawodowo				
Renciści	53	21	26	163
Emeryci	59	21	20	245
Uczniowie i studenci	73	17	10	66
Bezrobotni	65	22	13	103
Gospodynie domowe i inni	69	11	20	95
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	69	17	14	125
Sektor państwowy	66	18	16	146
Sektor prywatny	60	30	10	208
Spółdzielczość	68	11	21	27
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 125 zł	58	20	22	177
125 - 199	58	20	22	167
200 - 274	60	19	21	326
275 - 324	68	20	12	175
325 i powyżej	63	26	11	349
Ocena własnych war. mater.				
Złe	59	20	21	477
Średnie	62	21	17	564
Dobre	68	23	9	210
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	52	24	24	70
Raz w tygodniu	62	19	18	706
Kilka razy w roku	61	23	15	335
W ogóle nie uczestniczy	63	22	14	140
Poglądy polityczne				
Lewica	64	26	10	240
Centrum	71	19	10	334
Prawica	61	27	13	401
Trudno powiedzieć	50	10	40	277